

Data publikacji: 13 – 19 Maja -2020

Roślina: (Zboża)

Stan uprawy dla miejscowości: Niedźwiedź

Pszenica ozima w zależności od terminu siewu znajduje się w fazie rozwojowej BBCH 45 do BBCH 51. W ubiegłym tygodniu wystąpiły wahania temperatury od $-1,3^{\circ}\text{C}$ do $23,9^{\circ}\text{C}$. Wilgotność względna powietrza mieściła się w przedziale od 28% do 99% opad deszczu max 1,9 mm, prędkość wiatru do 11 m/s.

Zagrożenia:

Na niektórych plantacjach pojawiają się larwy skrzypionek. Larwy (tak jak i osobniki dorosłe) uszkadzają blaszki liściowe (wyjadają górną skórę i tkankę miękką, pozostająca dolna skórka zasycha i bieleje). Żerują głównie na liściu flagowym lub podflagowym, czyli na organach które mają decydujący wpływ na tworzenie plonu ziarna.

Próg ekonomicznej szkodliwości:

- zboża ozime: jęczmień ozimy, pszenica ozima, pszenżyto ozime, żyto to 1-1,5 larwy na jednym źdźble
- zboża jare: jęczmień jary, pszenica jara, pszenżyto jare, owies to 0,5 - 1 larwy na jednym źdźble.

W tym czasie istnieje możliwość wystąpienia na liściu flagowym rdzy brunatnej. Wraz z rozwojem infekcji, w wyniku porażenia blaszka liściowa żółknie i zasycha.

Istnieje ryzyko wystąpienia rdzy brunatnej pszenicy

Rdza brunatna pszenicy jest chorobą rozpowszechnioną we wszystkich rejonach uprawy pszenicy ozimej i jarej. Może występować w każdym roku, ale z różnym nasileniem. Największe szkody może wyrządzić w uprawie pszenicy, na życie, to **rdza brunatna żyta** – sprawcą też jest grzyb tzw. rdzawnikowy

Rdza brunatna pszenicy jest chorobą dwudomową, ale w warunkach Europy Środkowej rozwija się z pominięciem żywiciela pośredniego (podobnie rdza brunatna żyta). Zimuje w naszych warunkach w postaci grzybni i urediniospor na oziminach, samosiewach i różnych trawach łąkowych. Urediniospory rdzy brunatnej pszenicy przenoszą się ruchem powietrza na duże odległości. Rozwojowi choroby może sprzyjać gęsty siew zbóż, łagodna jesień i zima. Optymalnymi warunkami do rozwoju rdzy brunatnej pszenicy jest temperatura w dzień od 12 do 24 st. C i nocą od 0 do 12 st. C. Rdza do rozwoju nie potrzebuje opadów deszczu – wystarczy jej rosa, ale wilgotność powietrza musi wynosić 80–100%. Patogen potrzebuje też 5 godzin nasłonecznienia. W optymalnych warunkach rozwój jednej generacji rdzy brunatnej pszenicy następuje w 7–10 dni. Uredinia, czyli skupienia zarodników – urediniospor, rozwijają się na liściach pod skórą, początkowo są one lekko wzniesione, poduszeczkowate, owalne lub prawie okrągłe, koloru jasnobrązowego. Niekiedy objawy chorobowe widoczne są początkowo w postaci chlorotycznych przebarwień poprzedzających pojawienie się poduszeczek urediniospor. W miarę dojrzewania urediniospor pokrywająca je skórka pęka i zwija się, tworząc wałeczek wokół skupień urediniospor. Na początku lipca, w miejscu

uredyniów powstają, głównie na dolnej stronie blaszek liściowych, niekiedy również na pochwach liściowych i na źdźbłach, owalne lub nieco wydłużone czarne skupienia teliospor (telia). Są one pokryte skórką, co nadaje im lekki połysk. Rdzawe poduszeczki (skupienia zarodników) pojawiają się na liściach i potem wysypują zarodniki, które mogą rozprzestrzeniać się w promieniu kilkudziesięciu kilometrów i infekować. Po poduszeczce pozostaje niestety rana, która w okresie suszy jest drogą ucieczki wody. To dobija i tak zestresowane upałami rośliny

Zalecenia:

W tej fazie rozwojowej zboża zaleca się podanie rośliną azotu w dawce 30-40 kg N/ha w celu polepszenia parametrów ziarna.

Do zwalczania skrzypionki wykorzystuje się takie substancje jak: alfa-cypermetyryna, beta-cyflutryna, cypermetyryna, deltametyryna, esfenwalerat, gamma-cyhalotryna, lambda-cyhalotryna oraz zeta-cypermetyryna. Przy czym ta grupa substancji czynnych nie powinna być zastosowana w sytuacji gdy w łanie zbóż panuje temperatura powyżej 20°C.

Niezależnie od temperatury można zastosować flonikamid (karboksyamidy).

Natomiast w przedziale 15-25°C skutecznie działają sulfoksafloor oraz mieszaniny np. lambda-cyhalotryny i acetamiprydu.

Termin wykonania zabiegu musi uwzględniać karencję środka, a decyzję trzeba oprzeć na określonych przez IOR-PIB progach szkodliwości

Rdzę brunatną pszenicy w pszenicy należy zwalczać:

- W fazie krzewienia, gdy obserwuje się epifitozę na roślinach; najczęściej, gdy na 10–15% roślin obserwuje się pierwsze objawy rdzy (faza rozwojowa w skali BBCH 21–29). W razie potrzeby następny zabieg wykonać należy po upływie około 15 dni.
- W fazie strzelania roślin w źdźbło (faza rozwojowa w skali BBCH 30–39), jeżeli co najmniej 10% źdźbeł wykazuje objawy nowej infekcji.
- W fazie kłoszenia roślin (faza rozwojowa w skali BBCH 51–59), jeżeli objawy nowej infekcji występują już na liściu podflagowym lub flagowym.
- Substancje grzybobójcze skuteczne w walce z rdzą to m.in. triazole: cyprokonazol, epoksykonazol, propikonazol, protiokonazol, tebukonazol, mefentriflukonazol, Strobiluryny: azoksystrobina, dimoksyystrobina czy piraklostrobina

Decyzje o zastosowaniu ochrony chemicznej należy podjąć na podstawie własnego monitoringu stanu fitosanitarnego plantacji i doświadczenia.

Od 1 stycznia 2014 r. profesjonalni użytkownicy środków ochrony roślin mają obowiązek stosowania zasad integrowanej ochrony roślin.

Zgodnie z ustawą o środkach ochrony roślin z dnia 8 marca 2013 r.:

- Środki ochrony roślin mogą być stosowane jeżeli zostały dopuszczone do obrotu i stosowania.
- Środki ochrony roślin należy stosować w taki sposób, aby nie stwarzać zagrożenia dla zdrowia ludzi, zwierząt oraz dla środowiska,

- Przeciwdziałać zniesieniu środków ochrony roślin na obszary i obiekty niebędące celem zabiegu z zastosowaniem tych środków oraz planować stosowanie środków ochrony roślin z uwzględnieniem okresu, w którym ludzie będą przebywać na obszarze objętym zabiegiem.
- Środki ochrony roślin stosuje się zgodnie z zasadami integrowanej ochrony roślin, sprzętem sprawnym technicznie i skalibrowanym.
- Zabiegi z zastosowaniem środków ochrony roślin przeznaczonych dla użytkowników profesjonalnych mogą być wykonywane przez osoby przeszkolone, zgodnie z art. 41 ww. ustawy.
- Profesjonalni użytkownicy środków ochrony roślin są zobowiązani do prowadzenia dokumentacji dotyczącej stosowanych środków ochrony roślin i przechowywania jej przez co najmniej 3 lata

Data publikacji:

13 – 19 Maja -2020

Roślina: (Rzepak ozimy)

Stan uprawy dla miejscowości: Niedźwiedź

Uprawy rzepaku są nie równomierne ze względu na zróżnicowany termin siewu, (brak opadów w terminie siewu) rośliny są w fazie 65-69 (w skali BBCH). W ubiegłym tygodniu wystąpiły wahania temperatury od $-1,3^{\circ}\text{C}$ do $23,9^{\circ}\text{C}$. Wilgotność względna powietrza mieściła się w przedziale od 28% do 99% opad deszczu max 1,9 mm, prędkość wiatru do 11 m/s.

Zagrożenia:

Kilka dni ciepłej pogody sprzyja nalotowi słodyszka rzepakowego. Monitorować uprawy czy ilość słodyszka nie zagraża plantacjom. Progiem szkodliwości dla słodyszka rzepakowego:

- przy zwartym kwiatostanie (skala BBCH 50/52) jest stwierdzenie 1-2 chrząszczy na 1 roślinie, przy luźnym kwiatostanie (skala BBCH 55-59) 3-5 chrząszczy na 1 roślinie. Chrząszcze nadgryzają pąki u nasady, następnie pąki żółkną, usychają, odpadają, a pozostają jedynie szypułki kwiatowe.

Należy pamiętać, że opadające płatki kwiatowe mogą być także miejscem dla rozwoju szarej pleśni, stąd chorobę tą należy na tym etapie zwalczać przede wszystkim realizując zabieg fungicydowy na tzw. płatek. Należy pamiętać, że opadające płatki kwiatowe mogą być także miejscem dla rozwoju szarej pleśni, stąd chorobę tą należy na tym etapie zwalczać przede wszystkim realizując zabieg fungicydowy na tzw. płatek. Wykonuje się go od początku kwitnienia do opadania pierwszych płatków kwiatowych (faza BBCH 60-65).

Zalecenia:

Czas na wykonanie ostatniego zabiegu fungicydowego. Zapobiega on wystąpieniu:

Zgnilizny twardzikowej Choroba pojawia się na łodygach rzepaku najczęściej na dolnej lub środkowej części łodygi. Do infekcji dochodzi, gdy gleba jest wilgotna i przez wiele godzin temperatura powietrza jest wyższa niż 10 C. Niemniej przy niższej grzyb też się rozwija, choć wyraźnie wolniej. Każdy, nawet niewielki opad deszczu, zwiększa ryzyko występowania choroby. Pierwszym objawem jest biaława, wodnista plama wielkości o 5-10 mm. Po kilku dniach pojawia się na niej biała, watowata grzybnia, na której można po pewnym czasie zauważyć różnego kształtu czarne przetrwalniki (sklerocja) wielkości 2-30 mm. Grzybnia i przetrwalniki znajdują się również we wnętrzu łodygi.

Czerń krzyżowych Choroba ta na łodygach i rozgałęzieniach objawia się w postaci ciemnobrunatnych plam różnej wielkości i kształtów. Na liściach plamy są owalne, brunatne, prawie czarne, niekiedy koncentrycznie strefowane i często otoczone chlorotyczną obwódką. Początkowo plamy są pojedyncze, a następnie ich liczba rośnie, pokrywają coraz większą powierzchnię blaszki liściowej, która zamiera.

Szarej pleśni, Rozwijając się na łodygach, ma początkowo postać niewielkich plam, najczęściej w środkowej części łodygi pokrytych szarą, luźną grzybnią, która z czasem obejmuje całą łodygę. Powoduje to zahamowanie wzrostu roślin, a w późniejszym czasie ich zamieranie. Infekcji mogą ulegać też kwiaty i pędy kwiatostanowe, doprowadzając do ich zamierania. Rozwojowi opisywanych chorób sprzyjają nawet mikroskopijnej wielkości

zranienia łodyg, rozgałęzień czy łuszczyn. W tych ostatnich spada ilość wytworzonych nasion i ich masa.

W rzepaku wykonuje się podczas wegetacji 2-3 zabiegi fungicydowe. Ważną kwestią pozostaje więc zapobieganie powstawaniu odporności patogenów na stosowane substancje czynne. W związku z tym zaleca się przemienne stosowanie fungicydów z różnych grup chemicznych, o odmiennym mechanizmie działania.

Do dyspozycji mamy środki z kilku grup chemicznych:

Triazole np: metkonazol, difenokonazol, tebukonazol i flutriafol

Imidazole np.: prochloraz

Strobiluryny np.: pikoksystrobina, azoksystrobina

W etykietach – instrukcjach stosowania środków grzybobójczych podana jest informacja, jak często można dany fungicyd stosować podczas uprawy rzepaku. W celu ochrony owadów zapylających zabiegi wykonywać późnym popołudniem, po oblotach pszczół.

Decyzje o zastosowaniu ochrony chemicznej należy podjąć na podstawie własnego monitoringu stanu fitosanitarnego plantacji i doświadczenia.

Od 1 stycznia 2014 r. profesjonalni użytkownicy środków ochrony roślin mają obowiązek stosowania zasad integrowanej ochrony roślin.

Zgodnie z ustawą o środkach ochrony roślin z dnia 8 marca 2013 r.:

- Środki ochrony roślin mogą być stosowane jeżeli zostały dopuszczone do obrotu i stosowania.
- Środki ochrony roślin należy stosować w taki sposób, aby nie stwarzać zagrożenia dla zdrowia ludzi, zwierząt oraz dla środowiska,
- Przeciwdziałać zniesieniu środków ochrony roślin na obszary i obiekty niebędące celem zabiegu z zastosowaniem tych środków oraz planować stosowanie środków ochrony roślin z uwzględnieniem okresu, w którym ludzie będą przebywać na obszarze objętym zabiegiem.
- Środki ochrony roślin stosuje się zgodnie z zasadami integrowanej ochrony roślin, sprzętem sprawnym technicznie i skalibrowanym.
- Zabiegi z zastosowaniem środków ochrony roślin przeznaczonych dla użytkowników profesjonalnych mogą być wykonywane przez osoby przeszkolone, zgodnie z art. 41 ww. ustawy.
- Profesjonalni użytkownicy środków ochrony roślin są zobowiązani do prowadzenia dokumentacji dotyczącej stosowanych środków ochrony roślin i przechowywania jej przez co najmniej 3 lata

